

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів,
аспірантів і молодих учених, присвяченої 80-річчю
від дня народження професора Олега Балацького
(Україна, Суми, 21 – 25 квітня 2017р.)

Суми
Сумський державний університет
2017

ПІДСЕКЦІЯ: ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СУПРОВОДУ ВИБОРЧИХ КАМПАНІЙ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНА

*Студентка Кононенко А. І., к.ф.н., доцент Радіонова Л. О.
Харківський національний університет міського господарства імені
Бекетова*

Становлення в Україні громадянського суспільства, трансформація системи державного управління в бік його демократизації покликано вирішити двоєдине завдання. З одного боку, надати громадянам через форми прямої демократії реальну можливість здійснювати результативний вплив на державні та місцеві органи управління заради забезпечення своїх прав і свобод, задоволення потреб. З іншого – громадяни повинні усвідомити себе відповідальними за формування і здійснення державної політики на національному та регіональному (місцевому) рівнях. Основним елементом забезпечення такого права виступає якісний супровід виборчих кампаній.

Метою сучасних дослідників являється проведення наукових розвідок і розробка рекомендацій щодо вдосконалення організаційного супроводу органами державного управління виборчих кампаній в Україні. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання наступних завдань: узагальнити зарубіжний досвід організації супроводу виборчих кампаній; запропонувати напрямки запровадження закордонного досвіду супроводу виборчих кампаній органами державного управління.

Питання належної організації виборчої кампанії є ключовими для забезпечення демократичності й адекватності волевиявлення громадян. У міжнародній практиці використовуються різноманітні способи організації й адміністрування виборів. Для аналізу європейського досвіду супроводу виборчих кампаній ми розглянемо саме механізми роботи спеціальних органів з ведення реєстрів виборців в країнах Центрально-Східної Європи. Оскільки історичний розвиток, система організації влади та довгий час перебування у так званому соціалістичному таборі, а потім переформатування політичних систем цих країн на принципах ЄС є найбільш корисним для України.

Досвід законотворчості в сфері супроводу виборчих кампаній та проведення двох, а то й трьох електоральних циклів у країнах Центральної та Східної Європи дає можливість зробити деякі узагальнення та розробити пропозиції щодо удосконалення цієї сфери в Україні. На цьому шляху постсоціалістичними країнами Європи накопичено чималий позитивний досвід, зокрема у сфері законодавчого регулювання і реалізації виборчого

права. Більшість країн регіону продемонструвала значні успіхи у процесах демократизації, свідченням чого є те, що вісім з десяти нових членів ЄС представляють країни саме цього регіону.

У нових демократіях Центральної та Східної Європи складання й перевірка списків виборців постає як інтегральна частина виборчої кампанії, хоча в кожній окремій країні існують різні підходи до порядку організації та проведення даної процедури. Ключові питання на даному етапі проведення виборів: визначення органу, компетентного і відповідального за формування списків; визначення бази формування списків (дані податкової, паспортних служб, державних цивільних реєстрів); правовий статус списків виборців; механізми і процедури внесення змін і доповнень. Проблема «мертвих душ», «голосування вдруге»; відповідальність виборців та посадових осіб за порушення, що стосуються списків.

В країнах Центральної та Східної Європи органам державної влади та місцевого самоврядування надаються широкі повноваження в забезпеченні виборчого процесу. Очевидно, що єдиним дієвим запобіжником проти зловживань центральної та місцевої влади може бути лише підняття рівня політичної культури суспільства. Принаймні про це свідчить досвід країн, виборче законодавство яких було проаналізоване. Контроль за владою у виборчій кампанії забезпечується в них не стільки закріпленням у виборчих законах відповідних норм, скільки всією системою стримувань та противаг, демократичними процедурами та свідомістю громадян.

Важливо вивчати зарубіжний досвід ближнього та дальнього зарубіжжя з тим, щоб у виборчому законодавстві України максимально використовувати як позитивний, так і негативний досвід у регулюванні виборчих відносин. Проте не кожний досвід може бути застосований у вітчизняній практиці без урахування відповідних чинників, зокрема менталітету народу. До української практики потрібно також включити чіткий перелік підстав оскарження змісту списків виборців. Вони можуть бути такими: 1) не включення виборця до списку; 2) включення до списку особи, яка не має виборчого права; 3) неправильні дані про осіб, занесених у список; 4) включення до списку особи, яка постійно не проживає на території громади.

Таким чином, становлення системи виборчого законодавства української держави відповідає сучасному світовому, зокрема постсоціалістичному, досвіду регламентації інституту виборів та якісного супроводу виборчих кампаній з боку органів державного управління. Сучасному етапові утвердження якісно нового виборчого законодавства відповідають окремі законодавчі акти, що регулюють певні види виборів, а також окремі інститути виборчого права. На нашу думку, вже сьогодні визрівають досить позитивні тенденції, що можуть бути підставою для розвитку кодифікаційних робіт з метою створення Виборчого кодексу України.